

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَعَجِّلْ فَرْجَهُمْ

علوم تجربی

اول دبستان

وزارت آموزش و پرورش

سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی

نام کتاب: علوم تجربی اول دبستان - ۱۰۶

پدیدآورنده: سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی

مدیریت برنامه‌ریزی درسی و تألیف: دفتر تألیف کتاب‌های درسی عمومی و متوسطه نظری

شناسه افزوده برنامه‌ریزی و تألیف: محمود امانی طهرانی (مدیر تولید بسته‌ی آموزشی علوم تجربی)
حسین‌الوندی، محمود امانی طهرانی، مریم انصاری، احمد حسینی، عزت السادات حسینی،

دost محمد سعیی، حسن طاهری، عبدالهادی عمرانی، بنول فرنوش،

زهرا مهریان، علاء نوری و زهرا نیکنام (اعضای گروه تألیف) - محمد دانشگر (ویراستار)

شهین نعمت‌زاده (مشاور و ازگان پایه)

مدیریت آماده‌سازی هنری: اداره‌ی کل نظارت بر نشر و توزیع مواد آموزشی

شناسه افزوده آماده‌سازی: احمد رضا امینی (مدیر امور فنی و چاپ) - مجید ذاکری یونسی (مدیر هنری) -

پریسا سندسی (طراح گرافیک و صفحه‌آرا) - هاتف همایی، طبیبه رحیمی، مجید ذاکری یونسی، ابوالفضل نسابی،
محمد گلچین، داود کهنه ترابی، رضا گلچین کوهی و حمید رضا همتی (عکاسان) - سحر عجمی، مهدیه صفائی نیا،
لیدا معتمد، میترا چرخیان و مجید ذاکری یونسی (تصویرگران) - مجید ذاکری یونسی (طراح جلد) -

فاطمه باقری مهر، حسین چراغی، حمید ثابت کلاچاهی، ناهید خیام باشی (امور آماده‌سازی)

نشانی سازمان: تهران: خیابان ایرانشهر شمالی - ساختمان شماره ۴ آموزش و پرورش (شهید موسوی)

تلفن: ۰۹۱۶۱-۸۸۲۱۱۶۱، دورنگار: ۰۹۲۶۶-۸۸۳۰۹۲۶۶، کد پستی: ۱۵۸۴۷۴۷۳۵۹

ناشر: شرکت افست: تهران - کیلومتر ۴ جاده‌ی آبعلی، پلاک ۸، تلفن: ۰۷۷۳۴۹۰۹۳، دورنگار: ۰۷۷۳۴۹۰۹۷، صندوق پستی: ۴۹۷۹-۴۹۷۹

چاپخانه: شرکت افست «سهامی عام» (www.Offset.ir)

سال انتشار و نوبت چاپ: چاپ دهم ۱۳۹۹

برای دریافت فایل pdf کتاب‌های درسی به پایگاه کتاب‌های درسی به نشانی www.chap.sch.ir و برای خرید کتاب‌های درسی
به سامانه فروش و توزیع مواد آموزشی به نشانی www.irtextbook.com یا www.irtextbook.ir مراجعه نمایید.

کلیه‌ی حقوق مادی و معنوی این کتاب متعلق به سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی وزارت آموزش و
پرورش است و هرگونه استفاده از کتاب و اجزای آن به صورت چاپی و الکترونیکی و ارائه در پایگاه‌های مجازی، نمایش،
اقتباس، تلخیص، تبدیل، ترجمه، عکس‌برداری، نقاشی، تهیه فیلم و تکثیر به هر شکل و نوع بدون کسب مجوز از این
سازمان ممنوع است و متخلفان تحت پیگرد قانونی قرار می‌گیرند.

ISBN 978-964-05-1989-9

شابک ۹-۱۹۸۹-۰۵-۹۶۴-۰۵

امید من به شما دبستانی هاست.

امام خمینی «قدس سرہ»

سخنی با همکاران ارجمند

- درس علوم، درسی است که به آسانی می‌تواند بین چهار عرصه‌ی یادگیری یعنی خود، خلقت، خلق و خالق متعال ارتباطی منسجم، منطقی و معنادار به وجود آورد.
- کلاس علوم، فضایی است شاد و پر جنب و جوش که مشاهده، تجربه، آزمایش، گفت و گو، تفکر، اظهارنظر و همکاری گروهی در آن جریان دارد. نباید آن را به محلی برای ساخت نشستن و شنیدن تبدیل کرد.
- کتاب علوم، منبعی است برای معرفی فعالیت‌های یادگیری و آنچه در عمل باید انجام شود. نباید آن را به منیعی برای تصویرخوانی تبدیل کرد.
- معلم علوم، هم تصمیم‌گیرنده درباره‌ی فرآیند یادگیری (طراح آموزشی) است و هم راهنمای یادگیری دانش‌آموزان
- پیش از تدریس هر درس، همیشه به منابع یادگیری همچون کتاب راهنمای معلم و دیگر رسانه‌های آموزشی معلّمان مانند فیلم و نرم‌افزار مراجعه کنید. یادگیری از همکاران نیز منبع یادگیری مفیدی به شمار می‌آید.
- هر درس علوم، درباره‌ی یک زمینه‌ی یادگیری شکل می‌گیرد و فرصتی را فراهم می‌کند که دانش‌آموزان «شایستگی یادگرفتن» را به دست آورند. این فرصت‌های یادگیری را به پرسش و پاسخ‌های حافظه‌مدار تبدیل نکنید.
- به هدف(های) اصلی هر درس توجه کنید. کاری کنید که دانش‌آموزان در موقعیت یادگیری مناسب قرار بگیرند و به توانمندی‌ها و شایستگی‌هایی دست یابند که در کتاب راهنمای معلم درباره‌ی درس ذکر شده است.

● در تدریس علوم به جز کتاب درسی، تا حد امکان از مواد آموزشی دیگر مانند فیلم، نرمافزار آموزشی و کتاب کار بهره بگیرید. در هر درس فیلم‌های آماده شده برای یک مفهوم خاص با نشانگر **فیلم** و فیلم کامل درس با نشانگر فندق در پایان درس مشخص شده است.

● اگر نمایش فیلم‌های علوم در کلاس امکان پذیر نیست در فضای دیگری از مدرسه این امکان را به وجود آورید که بچه‌ها بتوانند فیلم‌های تهیه شده برای هر درس را ببینند و به عنوان یک منبع یادگیری درباره‌ی آن با هم گفت و گو کنند و از آن بیاموزند.

● در فعالیت‌های علوم، سه نوع کار را بگنجانید: فعالیت فردی، فعالیت گروهی و فعالیت کلاسی (دسته‌جمعی)

● محیط یادگیری علوم را متنوع کنید. گاهی کلاس را به بیرون ببرید و گاهی بیرون را به کلاس بیاورید!

● در ارزشیابی علوم زمان خاصی وجود ندارد. تمامی لحظه‌های کلاس علوم، زمان مناسب مشاهده‌ی رفتار و عملکرد دانش‌آموز و سوق دادن او به سمت یادگیری بهتر است. این پیام اصلی رویکرد «ارزشیابی در خدمت یادگیری» است. مدیران و آموزگاران در اجرای طرح جدید آموزش علوم با همدلی، همکاری و پشتیبانی از یکدیگر می‌توانند فضایی سازنده و پیش‌برنده را در مدرسه به وجود آورند و زمینه‌ساز حلّ بسیاری از مشکلات موجود باشند.

سخنی با والدین گرامی

- علوم در همه جا: درس علوم تنها در مدرسه و کلاس درس اجرا نمی شود؛ بلکه تمامی عرصه های زندگی محل یادگیری علوم است و شما می توانید همراه فرزند خود باشید و همه جا را به کلاس علوم تبدیل کنید.
- کمک آری، جایگزینی نه: فرزندان خود را در فعالیت ها یاری کنید اما جایگزین آنها نشوید.
- پشتیبانی از مدرسه: همیشه از مدرسه در تهیه ای وسایل مورد نیاز فعالیت ها پشتیبانی کنید.
- توجه به پرسش ها: کنجکاوی و پرسشگری را در فرزند خود تقویت کنید و پرسش های او را مورد توجه قرار دهید.

- پرسید: با فرزند خود درباره ای آنچه در کلاس علوم اتفاق می افتد، گفت و گو کنید. بپرسید چه کار کردی؟ چه پرسیدی؟ چه یاد گرفتی؟
- وسایل خانگی: هنگام کار با وسایل خانگی و لوازم منزل، اصول علمی آنها را به کودک آموزش دهید.
- تمرین یادگیری: هر رسانه ای عمومی (صدا و سیما، مجلات، کتاب ها و ...) می تواند منبع یادگیری باشد. شما این امکان را به واقعیت تبدیل کنید.
- لذت یادگیری: بسیاری از آزمایش ها در خانه قابل اجرا است. لذت یادگیری همراه با فرزند خود را هرگز از دست ندهید. کتاب خوانی نیز یک فعالیت علمی به شمار می آید.

- **توجه به جای تشویق:** به جای تشویق فرزند خود و دادن جایزه، سعی کنید با توجه نشان دادن به کار او در او احساس رضایتمندی و تأیید به وجود آورید.
- **همکاری با گروه:** فرزند خود را به همکاری با دیگر دانشآموزان در مدرسه ترغیب کنید. او باید طعم موفقیت را در گروه بچشد.
- **علوم و مشاغل:** درباره‌ی شغل‌های مختلفی که در جامعه وجود دارد و ارتباط هر شغل با علم و فناوری با فرزند خود گفت و گو کنید.
- **نگاه عمیق به یادگیری:** کتاب درسی را به منع پرسش و پاسخ‌های حفظی تبدیل نکنید.
- **ایمنی، قبل از هر چیز:** نکات ایمنی، بهداشتی و پیشگیری را مستقیماً و با جذبیت به فرزند خود آموزش دهید.
- **خواندن کلید یادگیری:** ایجاد توانمندی «خواندن همراه با درک و فهم متن‌های اطلاعاتی و ادبی» یک هدف آموزشی بسیار مهم است و در یادگیری مادام‌العمر نقش بسیار مهمی دارد. این کار از طریق خواندن کتاب همراه با دادن فرصت تأمل، دریافت و تفکر درباره‌ی مطالب آن، تقویت می‌شود.
- **اولین کتابخانه‌ی علمی من:** حتی با کمترین امکانات (یک جعبه کفش و یک کتاب علمی) می‌توانید اولین کتابخانه‌ی علمی فرزند خود را به وجود آورید.

۱۲

سلام، به من نگاه کن!

۱۳

سلام باش، شاداب
نمی‌باشد

۱۴

زندگانی جانوران

۱۵

زندگانی گیاهان

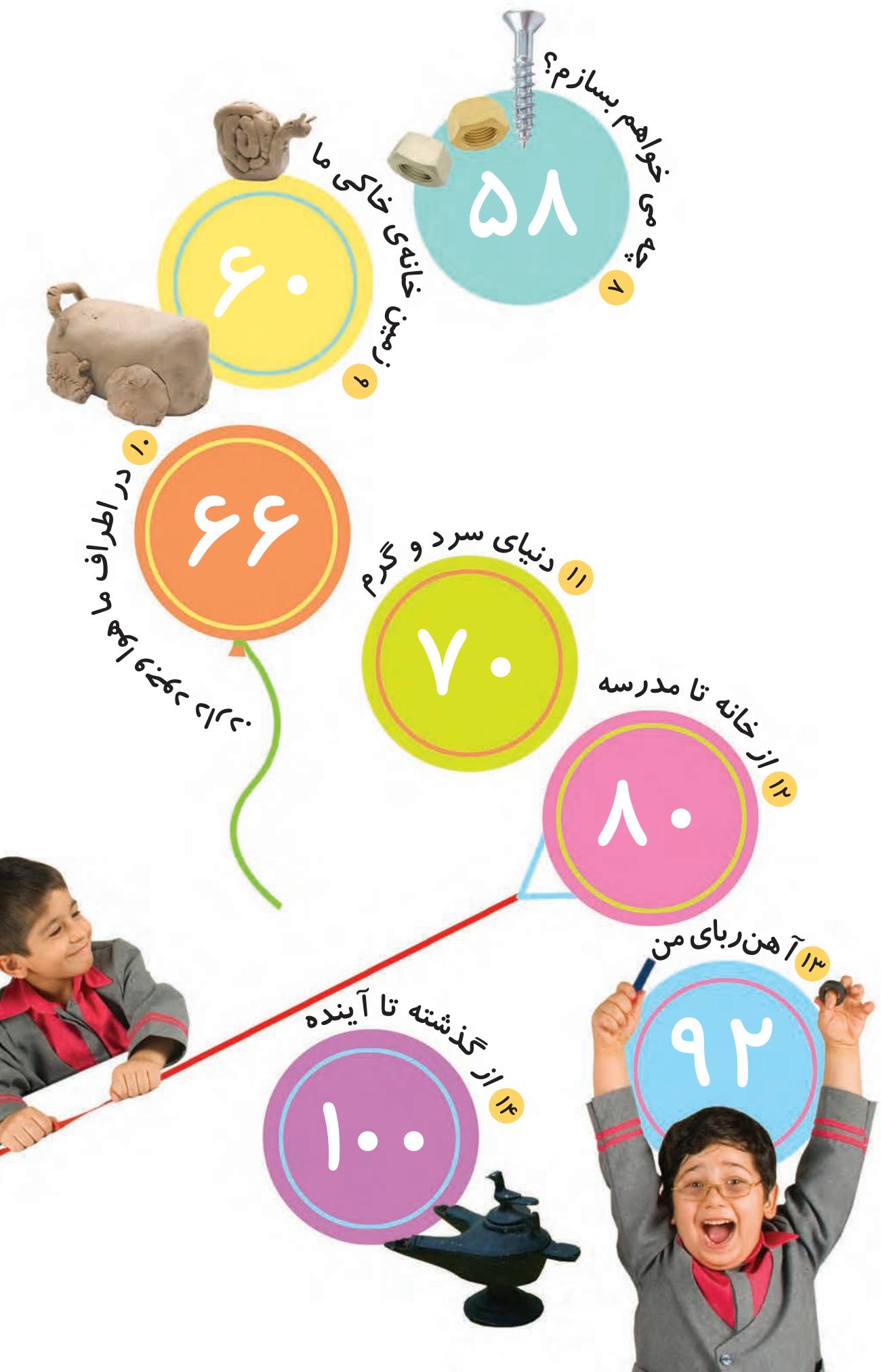
زمین خانه‌ی پر از
زمین

۱۷

زمین خانه‌ی سنگی ما

۱۸

زنگ علوم

۱

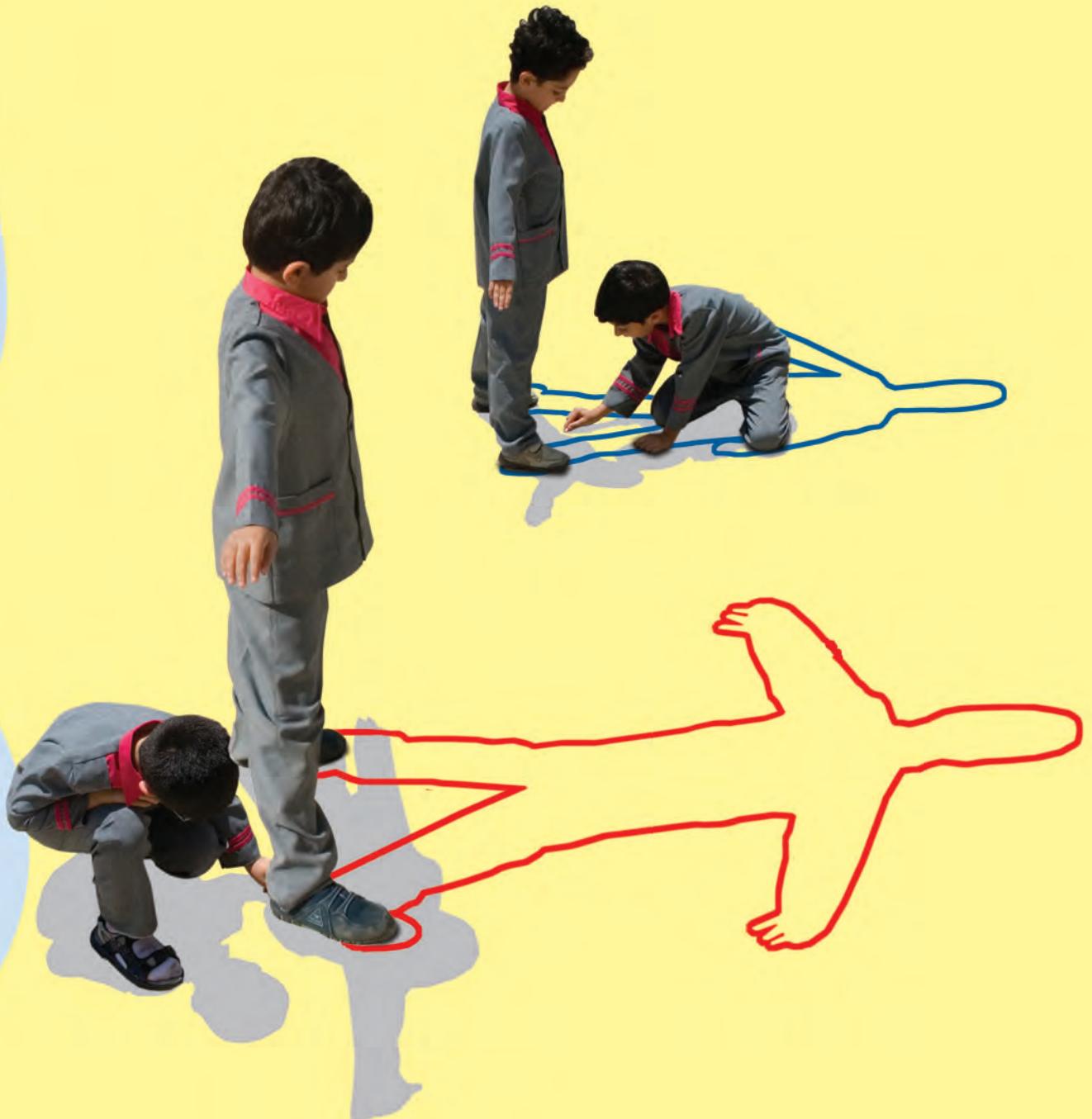
بچه ها برویم حیاط!

«نقاشی سایه ها»

بازی هم فرصتی برای یادگیری است! فرصت ها را غنیمت شماریم.

دو ساعت بعد

سجاد هر کسی آن است که خودش به دست می‌آورد. چنان سعادی همیشه همراه اوست.

خوب نگاه کن!

حالا که با دقّت نگاه کردید... نوش جان کنید!

وقتی بچه‌ها با کنجکاوی و دقّت به بُرشی از گوجه‌فرنگی در دستان خود نگاه می‌کنند در واقع کتاب درسی در دستان آنها است!

زیر آب یا روی آب؟!

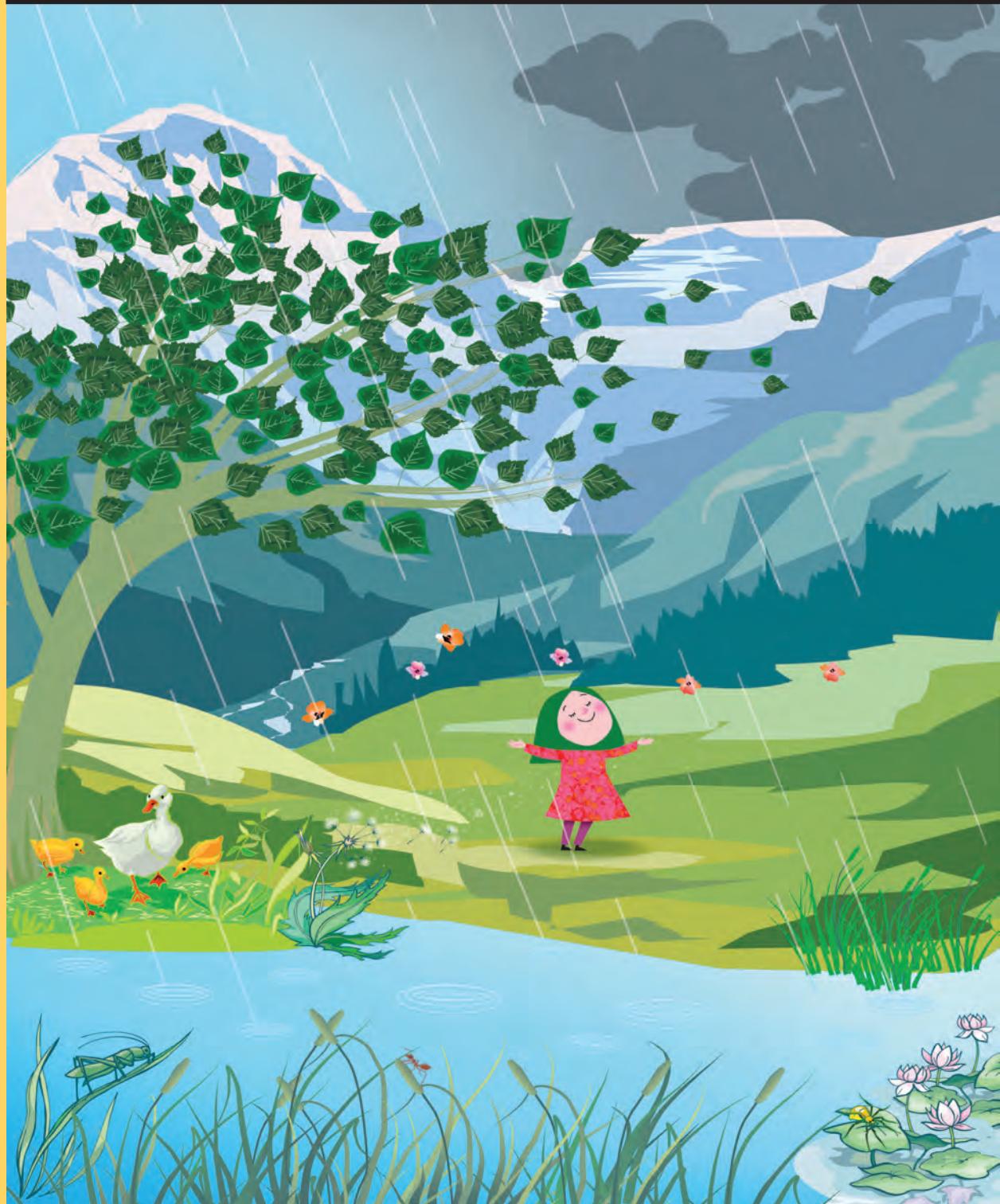

فندق
در کلاس
علوم چه
کارهایی
انجام
می دهد؟

اگر با کنجکاوی و علاقه به دنبال یافتن جواب سؤال های خود باشیم، حتماً چیزهای تازه پیدا می کنیم.

۲

سلام، به من نگاه کن!

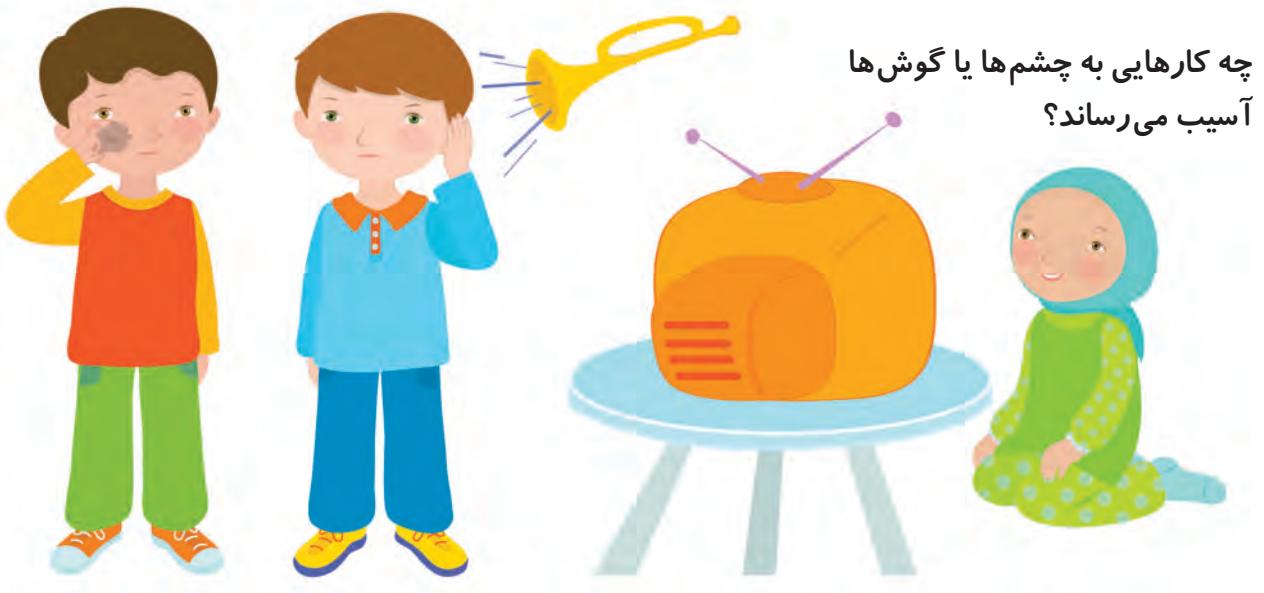

اگر در این محل بودید چه چیزهایی می‌دیدید؟ چه صداهایی می‌شنیدید؟ چه بوهایی حس می‌کردید؟

ایستگاه فکر

افراد نایینا چیزها را چگونه می‌شناسند؟
افراد ناشنوا چه طور؟

چه کارهایی به چشم‌ها یا گوش‌ها آسیب می‌رساند؟

فیلم

بویایی و شنوایی بعضی حیوانات بسیار قوی است. از والدین خود در این باره سؤال کنید و در کلاس به دوستانتان گزارش دهید.

شجاعتی‌های آفرینش

بینایی و شنوایی بیشترین سهم را در شناخت ما از جهان اطراف دارد.

چشم‌ها بسته!

دانش آموزان با چشم بسته، خوردنی‌های مختلف را شناسایی می‌کنند.

همان‌طور که به کمک چشم و گوش خود می‌توانیم چیزها را بشناسیم به کمک پوست، بینی و زبان هم می‌توانیم آنها را بشناسیم.

در چه شغل‌هایی خوب دیدن یا خوب شنیدن خیلی مهم است؟
لمس کردن، چشیدن و بو کردن در چه شغل‌هایی اهمیت دارد؟

علم و زندگی

حواس مانع متمایزات خداوند هستند. مواطنان نعمت‌های خداوند باشیم.

من را خوب نگاه کن!

درباره‌ی این تصویر و جزئیات آن با هم گفت و گو کنید.

به کمک حواسمن می‌توانیم چیزها و محیط اطرافمان را بشناسیم.
با دیدن این شکل‌ها دوست دارید درباره‌ی چه چیزهایی بیشتر
بدانید؟ چه پرسش‌هایی برایتان مطرح شده است؟

فندق از
چه راهی
سیب را
می‌شناسد؟

پرسشگر بودن اساس یادگیری است. پرسش‌های کودکان را مهم بشمارید و این ویژگی آنها را تشویق کنید.

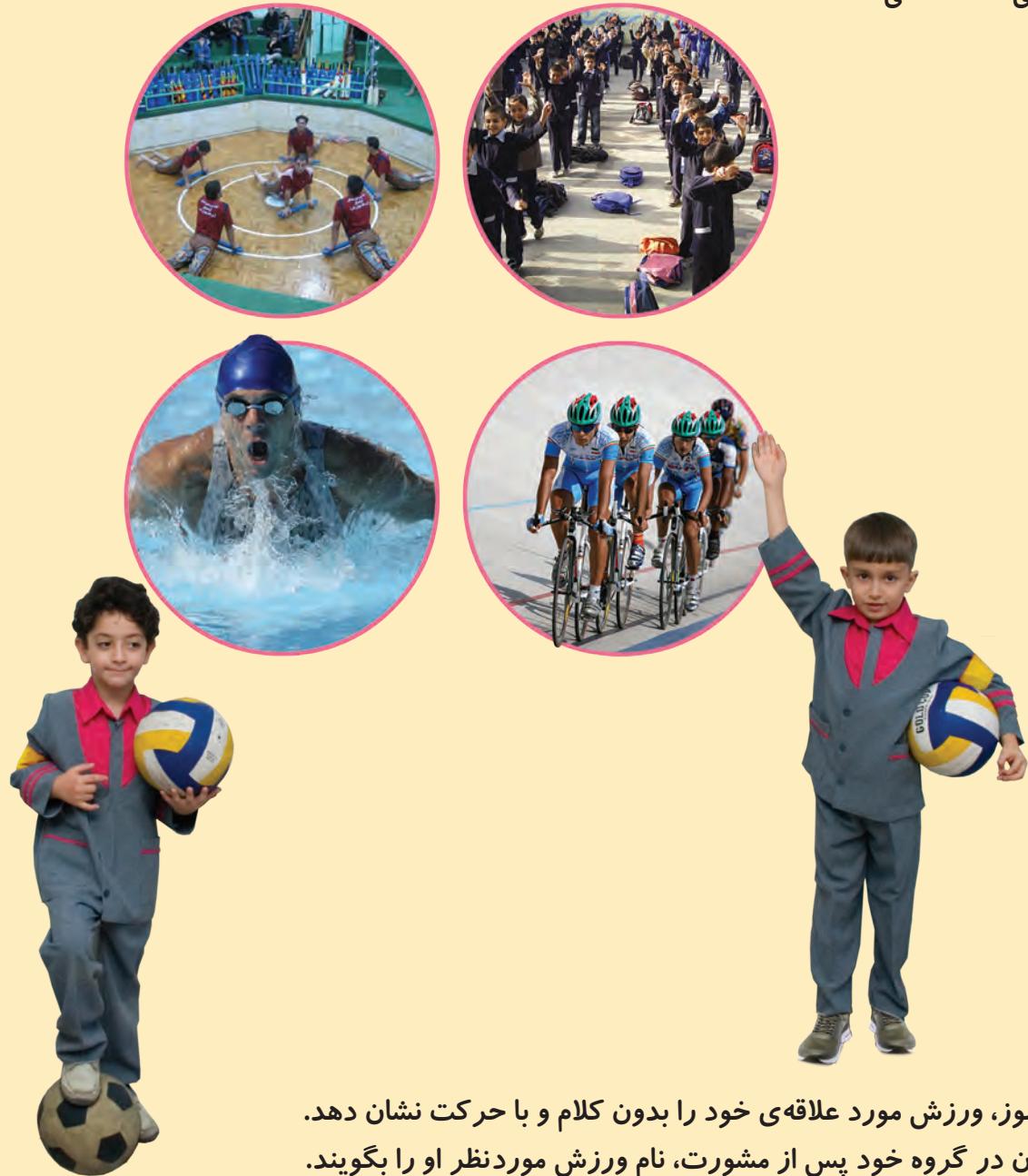
۳

سالم باش، شاداب باش

ورزش و بازی ما را سالم و شاداب می‌کند.

گروه ورزش و بازی می‌خواهند بعضی ورزش‌ها را به کلاس معرفی کنند؛ آنها برای این کار از تصویر و لوازم ورزشی استفاده می‌کنند.

هر دانش‌آموز، ورزش مورد علاقه‌ی خود را بدون کلام و با حرکت نشان دهد.
دانش‌آموزان در گروه خود پس از مشورت، نام ورزش موردنظر او را بگویند.
درباره‌ی فایده‌های ورزش کردن از معلم خود بپرسید.

گاهی با بچه‌ها ورزش و بازی کنید.

رعايت بهداشت فردی به سلامت ما کمک می کند.

گروه بهداشت درباره تميزي و سلامتي اطلاعاتي جمع آوري كرده اند.

هر دانشآموز درست مسوак زدن را از گروه بهداشت ياد بگيرد و انجام دهد. [فیلم](#)

درست استفاده کردن از آبخوری دبستان را از معلم خود ياد بگيريد. همچنین راههای جلوگیری از انتقال بیماری به دیگران را هنگام سرماخوردگی (آنفلوانزا) از معلم خود ياد بگيريد.

با اجرای بعضی برنامه‌ها، دانشآموزان را در مدرسه و خانه به استفاده از لوازم شخصی خود عادت دهیم.

تمیزی مدرسه به شادابی ما کمک می‌کند.

گروه نظافت، بعضی از راه‌های تمیز نگهداشتن مدرسه را به شما نشان می‌دهند.

با دوستان خود درباره‌ی راه‌های تمیز نگهداشتن مدرسه، خانه و شهر گفت و گو کنید.

برای پاکیزه ماندن مدرسه و خانه به دانشآموزان مسئولیت بدهید.

خوردن غذاهای گوناگون، ما را سالم و قوی می‌کند.

در گروه خود گفت و گو کنید که در هر عدد چه غذاهایی بخوریم تا سالم و قوی شویم.

آیا می‌دانی مهم‌ترین و عددی غذایی کدام است؟ چرا؟

طبقه‌بندی کنید

بچه‌ها خوراکی‌هایی را که برای زنگ تفریح به کلاس آورده‌اند، در دو دسته‌ی مفید و غیرمفید قرار می‌دهند.

به بچه‌ها لذت هدیه دادن خوراکی به دوست خود را همراه با رعایت بهداشت بیاموزیم.

گاهی برای سالم ماندن باید به پزشک مراجعه کنیم.

گروه مراقبت، برخی راههای پیشگیری و درمان بیماری را نشان می‌دهند.

درباره‌ی این راه‌ها در گروه خود گفت و گو کنید.

درباره‌ی نعمت سلامتی با بچه‌ها گفت و گو کنید.

رعايت ايمني به سلامت ما کمک می کند.

گروه ايمني درباره خطرهای دويدن در راهرو، افتادن از بلندی، عبور از خيابان و بد نشستن به بچه هاي کلاس آموزش می دهند.

در خانه، مدرسه و شهر شما چه موارد ايمني و پيشگيري باید رعايت شود؟

دراختیارشما

جمع آوري اطلاعات

چه سازمان هایی هنگام خطر به کمک شما می آیند؟

نکات مربوط به ايمني و پيشگيري و رعايت قوانين باید مستقيماً به طور عملی و مؤثر به کودکان آموزش داده شود.

خواب و استراحت درست و به موقع به سلامت ما کمک می‌کند.

گروه خواب و استراحت درباره‌ی زمان خواب، کارهایی که قبل از خواب باید انجام دهید و عادت‌های درست خوابیدن، اطلاعاتی جمع آوری کرده‌اند.

ایستگاه فکر

برای سالم ماندن، به موقع و به اندازه خوابیدن خیلی مهم است؛ چرا؟

فندق در
جست‌وجوی
راه‌های
حفظ
سلامتی و
شادابی

فرزندانمان را به برنامه‌ریزی عادت دهیم.

۱۲

دنیای جانوران

کدام‌ها زنده هستند؟

بچه‌های این کلاس، عکس‌هایی را که داشتند در دو گروه زنده و غیر زنده قرار می‌دهند. شما هم این کار را در گروه‌های خود انجام دهید.

فاطمه و هم گروهی‌های او عکس غیر زنده‌ها را به معلم می‌دهند و به جای آن عکس جانور می‌گیرند. حالا هر دانش‌آموز یک عکس جانور دارد.

این دو چه تفاوت‌هایی با هم دارند?
به نظر شما هر کدام از این
دو در کدام گروه قرار می‌گیرد؟

ایستگاه فکر

شکل و اندازه‌ی جانوران گوناگون است. فیلم

هر دانش آموز، جانوری را که انتخاب کرده است به دوستانش معرفی می‌کند.

شما هم این کار را انجام دهید.

کودکان به طور طبیعی به جانوران علاقه دارند. کنجدکاوی، این علاقه را بیشتر می‌کند. کسی که کنجدکاو است، زیادتر و زودتر یاد می‌گیرد.

جانوران غذا می خورند.

شما هم مثل سارا درباره‌ی غذا خوردن جانوری که انتخاب کردید، صحبت کنید.

کودکان را به دیدن فیلم‌های مستند درباره‌ی جانوران تشویق کنید. به آنها فرصت دهید درباره‌ی فیلم‌ها با هم گفت و گو کنند.

جانوران حرکت می‌کنند.

دو دانشآموز با نمایش، حرکت مار را نشان می‌دهند. مریم دربارهٔ آن با دوستانش صحبت می‌کند.
زهرا شکل آن را می‌کشد.

شما چگونه حرکت جانوری را که انتخاب کردید، معرفی می‌کنید؟

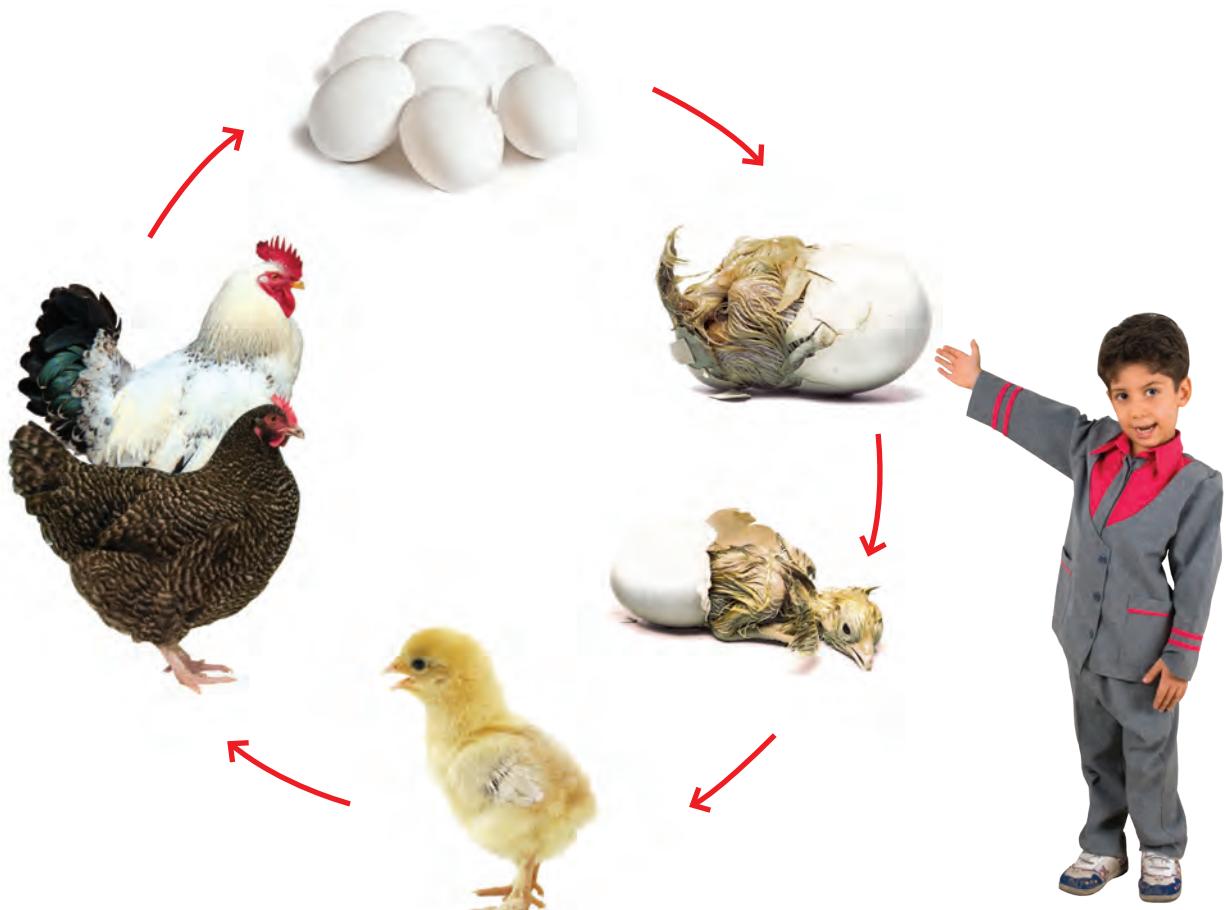

آیا این جانوران مثل هم حرکت می‌کنند؟ **فیلم**
چرا جانوران حرکت می‌کنند?

ایستگاه فکر

جانوران رشد می‌کنند.

احمد دربارهٔ رشد جوجه، اطّلاعات زیادی جمع کرده است و آنها را به دوستانش می‌گوید.
شما دربارهٔ رشد جانوری که انتخاب کرده‌اید، چه اطّلاعاتی می‌توانید بدھید.

همراه فرزندتان رفتارهای جانوران را مشاهده کنید؛ مثلاً دربارهٔ راههای مراقبت از جانوران و محیط زندگی شان گفت و گو کنید.

بعضی از جانوران برای ما مفید هستند.

نرگس با دوستانش دربارهٔ فایده‌های گاو صحبت می‌کند.

فیلم

شما هم دربارهٔ فایده‌های یک جانور با دوستانتان صحبت کنید.

فیلم

چه شغل‌هایی می‌شناسید که با جانوران سر و کار دارند؟

بعضی از جانوران برای ما مشکلاتی به وجود می‌آورند.

بعضی از جانوران انسان را بیمار می‌کنند.

سوسن درباره‌ی راههای دور نگهداشتن غذا از مگس‌ها با دوستانش گفت و گو می‌کند.

شما درباره‌ی یک جانور دیگر اطلاعات جمع آوری کنید و گزارش دهید.

دوستان
جديد فندق چه
كساني هستند؟

دنیای گیاهان

گیاهان گوناگون هستند.

امروز کلاس علوم ما بین گیاهان تشکیل می شود.

هر یک از ما یک گیاه را انتخاب می کند و تصویر آن را می کشد.

هر یک از دانش آموزان چند نمونه از برگ هایی را که روی زمین افتاده است جمع می کند.
شما هم این کار را انجام بدھید.

روی زمین آشغال نریزید.
مراقب خودتان و گیاهان باشید.

اگر فرزند شما به گیاهی حساسیت دارد، معلم را آگاه کنید ولی او را از فعالیت باز ندارید.

گیاهان قسمت‌های مختلفی دارند.

ساقه‌ی چند گیاه را به کلاس بیاورید و آنها را در گروه خود به دقت نگاه کنید. سپس شباهت‌ها و تفاوت‌های آنها را بیان کنید.

بازی

من یک برگ را زیر کاغذ گذاشتم و با مداد رنگی روی کاغذ کشیدم. دوستم باید بگوید این شکل کدام برگ است. شما هم این بازی را انجام بدهید.

وقتی باغبان می خواست گیاه را در زمین بکارد، ریشه‌ی آن را به ما نشان داد.

ریشه‌های گیاهان گوناگون اند.

گل‌ها هم شکل‌ها و رنگ‌های گوناگونی دارند.

گیاهان رشد و تغییر می‌کنند.

شکوفه‌های سیب به میوه‌های سیب تبدیل می‌شوند.

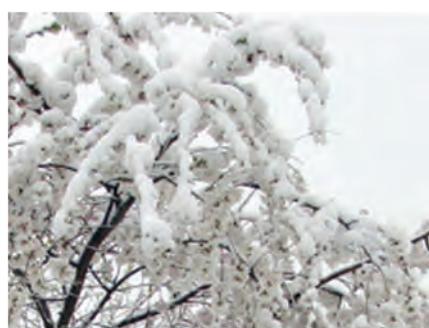
مشاهده کنید

یک سیب و یک گوجه فرنگی را نصف کنید. بگویید درون آنها چه می‌بینید؟

فیلم

درخت گیلاس در هر فصل
سال، چه تغییراتی می‌کند؟

به فرزند خود کمک کنید دانه‌ی لوبیا را بکارد و از آن مراقبت کند. مسئولیت نگهداری از گیاه را به او بسپارید.

در کشور ما ایران، گیاهان گوناگونی می‌رویند.

فیلم

بلوط

نخل

کاج

در محلّی که شما زندگی می‌کنید، چه گیاهانی می‌رویند و از آنها چه استفاده‌هایی می‌کنند؟

دانه‌ی لوبیا را بکارید. وقتی گیاه روید آن را به هم کلاسی‌هایتان نشان بدهید و بگویید چه طور از آن مراقبت کرده‌اید؟

به فرزند خود کمک کنید درباره‌ی یکی از گیاهان محلّ زندگی خود اطلاعاتی جمع‌آوری کند.

فایده‌های گیاهان

دانش آموزان، امروز در کلاس علوم «جشن گیاهان خوراکی» دارند.

سارا و نسترن بخش‌های خوراکی گیاهان را دسته‌بندی می‌کنند. شما هم این کار را انجام بدھید.

پیرون از کلاس

آبرنگ بسازید.

با چیزهایی مثل زردچوبه، کلم قرمز، پوست بادنجان و چغندر قرمز با کمک بزرگ ترها می‌توانید آبرنگ بسازید و با آن نقاشی کنید.

با جوشاندن گیاه به فرزنده خود کمک کنید آبرنگ گیاهی درست کند.

گیاهان برای ما و جانوران فایده‌های زیادی دارند. ما باید در حفظ آنها بکوشیم.

ماجرای
گیاهی که
فندق کاشت.

اگر گیاهان نباشند، چه می‌شود؟

ایستگاه فکر

فعالیت گروهی

مهدی و هم‌کلاسی‌هایش تصمیم گرفته‌اند کاغذهای استفاده شده‌ی خود را جمع کنند و به مرکز بازیافت کاغذ تحویل دهند.
شما چه راههایی برای حفظ گیاهان می‌شناسید؟

۶

زمین خانه‌ی پرآب ما

از آب چه استفاده‌هایی می‌کنیم؟

در بیشتر جاهای زمین آب به فراوانی پیدا می‌شود.
ما و همه‌ی جانوران و گیاهان به آب نیاز داریم.

با این مقدار آب چه کارهایی می‌توانیم انجام دهیم؟

هر دانش آموز فقط یک مورد بگوید.

جمع آوری اطلاعات

از آب چه استفاده‌های دیگری می‌کنیم؟

اگر یک روز آب لوله‌کشی قطع شود، چه مشکلاتی برای ما و بقیه‌ی مردم به وجود می‌آید؟

ایستگاه فکر

به وسیله‌ی آب به همه‌ی جانداران زندگی بخشدیدیم. (قرآن کریم)

آب، روی زمین به شکل‌های گوناگون و در جاهای مختلف وجود دارد.

در چه جاهای دیگری
آب وجود دارد؟

آیا در بدن ما، جانوران و گیاهان هم آب وجود دارد?
چه جانورانی را می‌شناسید که در آب زندگی می‌کنند؟

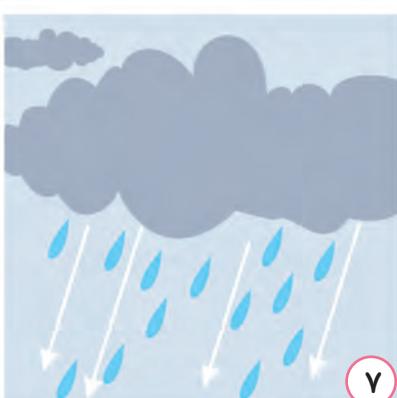
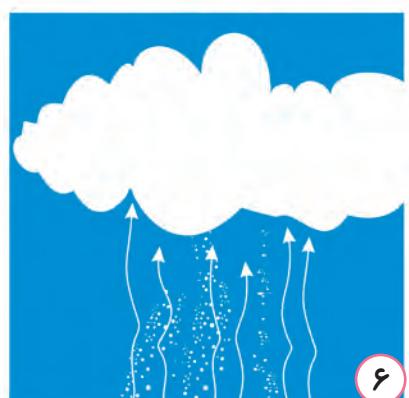
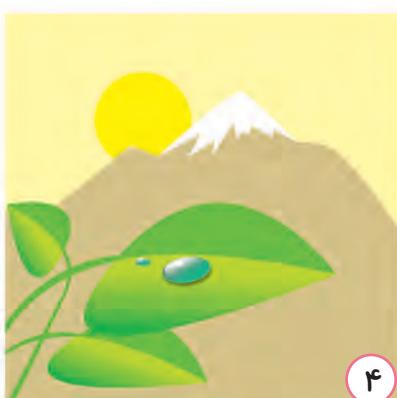

ایستگاه فکر

بچه‌ها، من یک ذره کوچک آب هستم. دوستانم ذره‌های کوچک آب بودند. روزی با آنها روی برگ‌های یک گل از سرما به هم نزدیک شدیم و یک قطره را ساختیم.

خورشید از پشت کوه‌ها خودش را بالا کشید و شروع به تماشای ما کرد. ما کمی گرم شدیم؛ باز هم گرم‌تر و گرم‌تر. تعدادی از دوستانمان از ما جدا شدند و به هوا رفتند. بعد از مدتی من هم با تعدادی از دوستانم به هوا رفتیم؛ بالا و بالاتر. هرچه بالاتر می‌رفتیم، تعداد ما زیادتر می‌شد. آن قدر زیاد و زیاد شدیم که همگی یک ابر بزرگ را ساختیم.

باد ما را با خود برد. رفتیم و رفتیم تا به بالای کوهی رسیدیم. هوا خیلی سرد شد. باز با تعدادی از دوستانم از سرما به هم چسبیدیم و دوباره به شکل یک قطره درآمدیم. سنگین شده بودیم. دیگر نمی‌توانستیم خود را در آن بالاها نگه داریم ... به سرعت پایین آمدیم ...

بقیه‌ی این قصه را بگو.

با اینکه در زمین، آب فراوان است، چون بیشتر آب‌ها شور است، باید در مصرف آب صرفه‌جویی کنیم.

چه راههایی برای صرفه‌جویی در مصرف آب می‌شناسی؟

نگهبان آب

از امروز چند نفر از شما نگهبان آب هستید. به جاهای مختلف مدرسه بروید و ببینید آب در چه جاهایی و چگونه به هدر می‌رود. چگونه می‌توانید از هدر رفتن آب جلوگیری کنید؟

از آلودگی آب جلوگیری کنیم.

وقتی به گردش می‌روی، دوست داری کدام وضع را بیشتر بینی؟

گفت و گو کنید

چه کسی آب‌ها را آلوده می‌کند?
چه چیزهایی آب را آلوده می‌کند?
چرا باید از آلودگی آب‌ها جلوگیری کرد?
ما بچه‌ها چه کارهایی می‌توانیم انجام دهیم تا آب‌ها آلوده نشود?

فیلم

هر آبی آشامیدنی نیست.

از دریا، چه استفاده‌هایی می‌شود؟

گروهی از بچه‌ها در این باره گزارشی تهیه کردند.

شما هم در کلاس همین کار را انجام دهید.

چه شغل‌هایی می‌شناسید که با آب ارتباط دارند?
یکی از دانش‌آموزان که شغل پدرش با آب ارتباط دارد، گزارشی از شغل او تهیه کند و برای دانش‌آموزان دیگر بگوید.

ارتباط درس با زندگی، یادگیری را معنادار و لذت‌بخش می‌کند.

بازی زیر آب یا روی آب یادتان هست؟

این وسایل را یکی یکی در ظرف آب بیندازید، توپ کوچک، سنگ، در فلزی شیشه‌ی مربا، در پلاستیکی شیشه‌ی مربا، پاک کن، ماسه، مداد، شانه‌ی پلاستیکی، گیره‌ی فلزی و خمیر مجسمه‌سازی.

همه‌ی وسیله‌ها را به دو گروه طبقه‌بندی کنید.

چگونه این طبقه‌بندی را انجام دادید؟

در پایان این فعالیت، دست‌های خود را با آب و صابون بشویید.

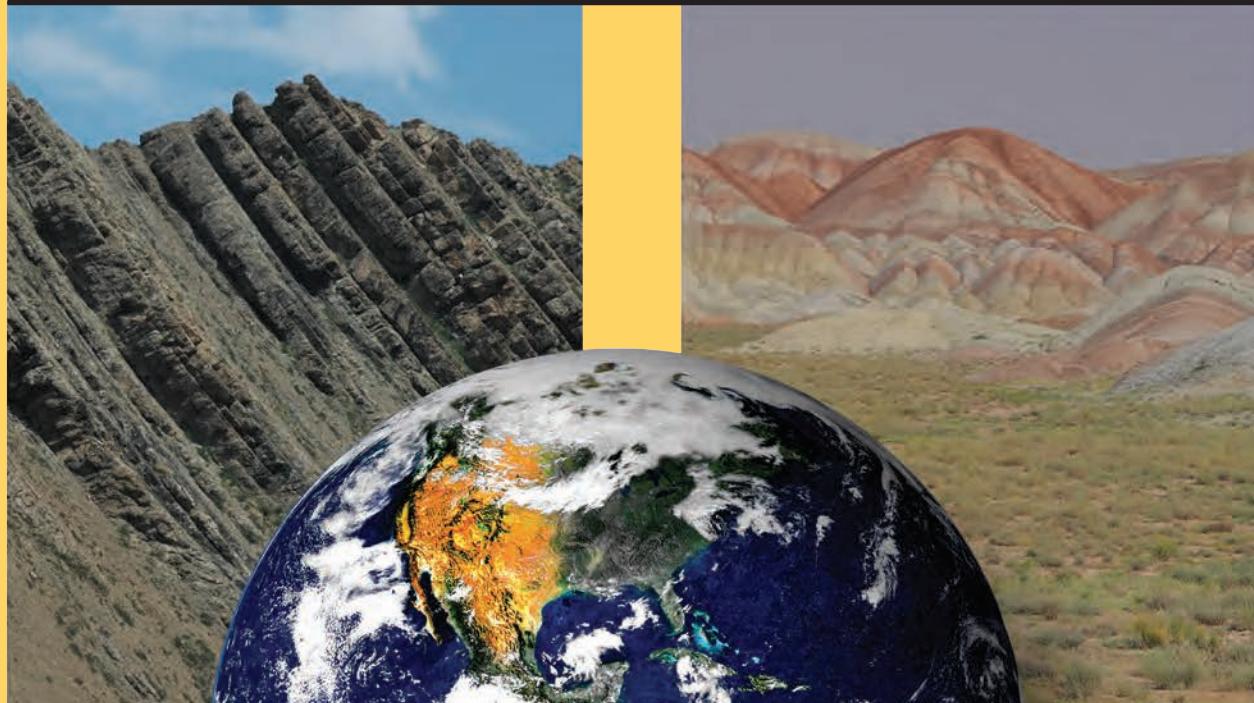
آب شهر یا روستای شما چگونه به دست می‌آید؟ فیلم

فندق
قسمت‌های آبی
روی کرده
جغرافیا را
کشف می‌کند؟

۷

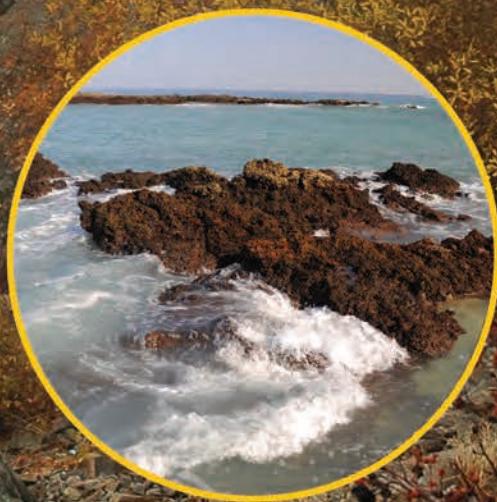
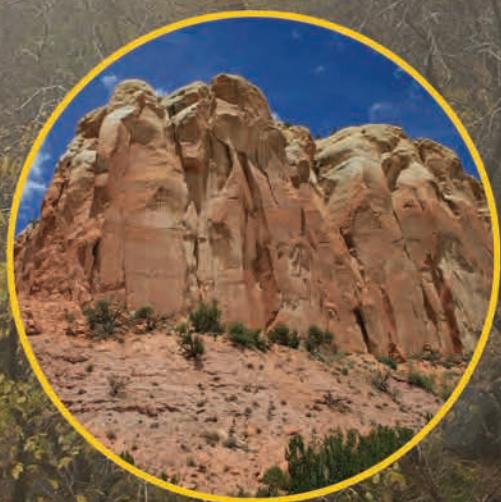
زمین خانه‌ی سنگی ما

در بیشتر جاهای زمین سنگ وجود دارد.

مشاهده کنید

شما هم به اطراف خود نگاه کنید، در چه جاهایی سنگ **فیلم** می‌بینید؟

سنگ‌ها گوناگون هستند.

هر دانش آموز با خود چند قطعه سنگ به کلاس می‌آورد.

مشاهده و طبقه‌بندی کنید

سنگ‌ها را بین گروه‌ها تقسیم کنید.

افراد هر گروه سنگ‌های مشابه را کنار هم قرار دهند.

با سنگ‌های گروه خود یک شکل بسازید.

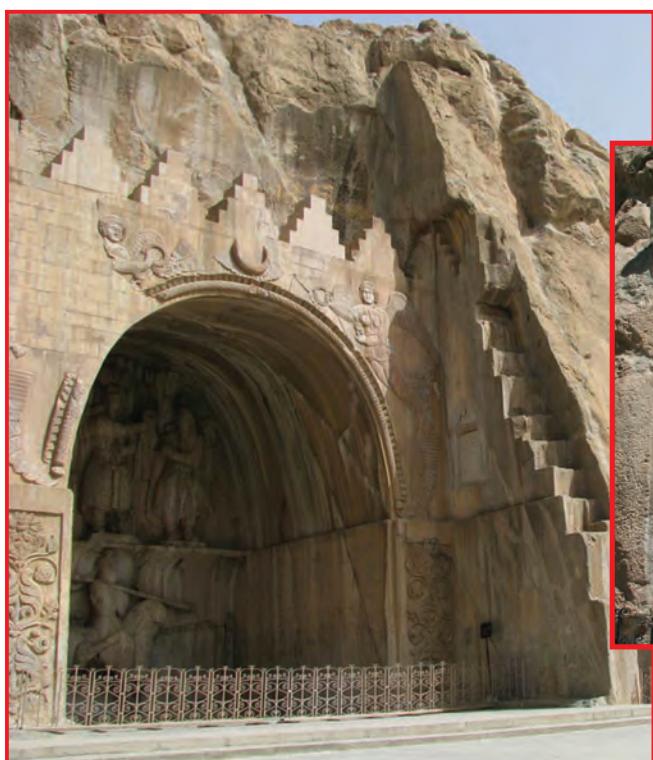
از سنگ‌ها استفاده‌های زیادی می‌شود.

امروز در راه خانه تا مدرسه به اطراف خود نگاه کنید و هرچه را می‌بینید به خاطر بسیارید. در چه جاهایی از سنگ استفاده شده است؟ در کلاس به بقیه‌ی دانش‌آموزان گزارش دهید.

بیرون از کلاس

چرا این بنای بسیار قدیمی تا به حال باقی مانده است؟ **فیلم**

ایستگاه فکر

در بعضی از کارخانه‌ها از سنگ، مواد گوناگونی درست می‌کنند.

سنگ‌های زمین، خانه‌ی ما، همیشه در حال تغییر هستند.

انسان سنگ‌ها را تغییر می‌دهد تا از آنها استفاده کند.

سنگ‌ها پس از تغییر چه می‌شوند؟

این وسیله‌ها را آماده کنید.

- چند کیسه‌ی پارچه‌ای محکم
- چند قطعه سنگ سفید
- چند قطعه سنگ سیاه
- کاغذ سفید
- دو قطعه سنگ سفید را داخل یک کیسه و دو قطعه سنگ سیاه را داخل کیسه‌ی دیگر و یک قطعه سنگ سیاه و یک قطعه سنگ سفید را داخل کیسه‌ی سوم بیندازید و در آنها را بیندید.
- به کمک هم، سنگ‌های داخل کیسه‌ها را به هم بسایید؛ سپس سنگ‌ها را از داخل کیسه خارج کنید؛ ذره‌های داخل هر کیسه را روی یک برگ کاغذ بریزید و در کنار سنگ‌های مربوط به خود بگذارید.
- ذره‌ها را به دقّت مشاهده کنید. چه نتیجه‌ای از این آزمایش می‌گیرید؟

اگر اطراف شهر یا روستای شما محلی هست که در آنجا سنگ به فراوانی یافت می‌شود (مانند معدن، رودخانه، کوه، بنای سنگی قدیمی) از آن محل دیدن کنید و اطلاعاتی را از آنجا به دست آورید و در کلاس برای سایر دانش‌آموزان بازگو کنید.

در اختیار شما

چه می‌خواهم بسازم؟

برای خط کشی دفتر از چه چیزهایی می‌شود استفاده کرد؟
مادر برای پختن غذا از چه وسیله‌هایی استفاده می‌کند؟
از هر وسیله یا ابزار برای انجام دادن کاری استفاده می‌شود.

۸

شما یک ابزار یا وسیله را انتخاب کنید و آن را به دوستانتان معرفی کنید.
به نظر شما ابزارها را چگونه می‌شود دسته‌بندی کرد؟

بعضی وسیله‌ها خیلی ساده هستند اما در زندگی خیلی مهم هستند.

بعضی وسیله‌ها پیچیده‌اند.

آیا تا به حال به دندانپزشک مراجعه کرده‌اید؟

ایستگاه فکر

ابزار یا وسیله‌ای را انتخاب کنید و درباره‌ی آن فکر کنید.

بگویید اگر چه تغییری می‌کرد، بهتر بود؟

به نظر شما چه ابزار یا وسیله‌ای هنوز اختراع نشده است؟

دست به کار شوید.

با چیزهای دور ریختنی و بدون استفاده که در اطراف شماست، یک چیز جدید بسازید.

کاروفتاوری

فندق
چه طور تابلو
را تعمیر
می‌کند؟

به بچه‌ها بیاموزید که برای ساختن یک وسیله به جز مواد و وسایل به «فکر و خلاقیت» و «ذوق و هنرمندی» هم نیاز است.

۹

زمین، خانه‌ی خاکی ما

خاک ارزشمند است.

غذای ما و همهی جانوران دیگر به وسیلهی گیاهان درست می‌شود.
هرجا گیاه هست، معمولاً آنجا خاک هم وجود دارد.

گفت و گو کنید

کدام جانوران در خاک زندگی می‌کنند؟

در چه محل‌هایی خاک وجود دارد؟

خاک‌ها متفاوت هستند.

جمع آوری اطلاعات

آیا خاک همه‌ی گلدان‌های خانه باید شبیه هم باشد؟
آیا خاک همه‌ی محصولات کشاورزی باید شبیه هم باشد؟

آب از کدام خاک زودتر عبور می‌کند؟

وسایل لازم:

- چند لیوان یک بار مصرف
- چند نوع خاک
- مقداری آب
- چند عدد پایه

ته چندتا از لیوان‌ها را سوراخ کنید. در هر کدام تا نیمه، یک نوع خاک بریزید و کمی آن را فشار دهید.
به شکل سطح خاک داخل هر لیوان دقّت کنید.

در یک زمان روی خاک همه‌ی لیوان‌ها به مقدار مساوی آب بریزید. حال بینید از ته کدام لیوان، زودتر آب می‌چکد؟

چرا کشاورزان قبل از کاشتن دانه‌ها، زمین را شخم می‌زنند؟

ایستگاه فکر

استفاده‌های خاک

خاک برای ما استفاده‌های زیادی دارد.

در خانه‌ی شما، خیلی از چیزها که فکرش را هم نمی‌کنید، از خاک ساخته شده‌اند.
آیا می‌توانید بعضی از آنها را کشف کنید؟

علم و زندگی

ارگ بم از بزرگ‌ترین بناهای خاکی جهان است. عکس و اطلاعاتی درباره‌ی این بنای تاریخی تهیه کنید و در کلاس به بقیه نشان دهید. **فلم**

۶۴

با خاک بسازید

حسین و امیر روی لباس خود پیش‌بند می‌پوشند؛ سپس روی خاکِ نرم کم کم آب می‌ریزند تا گل درست شود. آنها گل را مالش می‌دهند و با آن چیزهای گوناگونی می‌سازند.

شما هم گل درست کنید و با آن چیزهایی را بسازید که دوست دارید.

پس از گل‌بازی دست‌های خود را با آب و صابون بشویید.

سفالگری

در برخی از شهرها و روستاهای کشور ما، شغل افراد زیادی سفالگری است. درباره‌ی کار سفالگرها اطلاعاتی از بزرگ‌ترها

به دست آورید. **فیلم**

فندق
می‌خواهد بداند
زمین از چه ساخته
شده است؟

١٥

دراطraf ما هوا وجود دارد.

همهی ما از هوای اطراف زمین، خانه‌ی بزرگمان، استفاده می‌کنیم.

با یک برگ کاغذ بادبزن بسازید و خود را باد بزنید.

از چه راه‌های دیگری می‌توانیم هوا را حس کنیم؟

هوا در چه کارهایی به ما کمک می‌کند؟

آیا هوا به جانوران هم کمک می‌کند؟

ایستگاه فکر

آیا می‌دانید، جاروبرقی چه طور کار می‌کند؟

علم و زندگی

هوای پاکیزه باشد.

چه چیزهای دیگری می‌شناشید که هوای آلوده می‌کنند؟

بعضی بیماری‌ها از راه هوای منتقل می‌شوند.

بازی با هوای

دو عدد بادکنک و ۵۰ سانتی‌متر شیلنگ شفاف تهیه کنید.

مانند شکل بادکنک خالی را به یک طرف و بادکنک پر از هوای را به طرف دیگر شیلنگ وصل کنید و با کش محکم بیندید. (قبل از بستن بادکنک‌ها به شیلنگ، آنها را چند بار از هوای پر و خالی کنید).

بادکنک پر را به داخل فشار دهید.

چه اتفاقی می‌افتد؟ چرا؟

داخل
بادکنک چه
چیزی قایم
شده است؟

دنیای سرد و گرم

کجا گرمتر است؟

یک بطری پلاستیکی پر از آب را به شکل آدمک نّاشی کنید.
آنرا در جایخی یخچال بگذارید تا به طور کامل یخ بزند. وقتی
آب به اندازه‌ی کافی سرد شود، یخ می‌زند.

آدم برفی و آدمک یخی در کدام محل دیرتر
آب می‌شوند؟

آدم برفی و آدمک یخی در سایه زودتر
آب می‌شوند یا آفتاب؟

آداب و مهارت‌های زندگی

شما دوست دارید در کدام محیط از دو
تصویر بالا زندگی کنید؛ چرا؟

اجازه دهید بچه‌ها بطری یخ را آن طور که دوست دارند، تزیین کنند.

کدام پوشاک مناسب است؟

علی و زهرا می‌خواهند در روز برفی، آدم برفی درست کنند.
کدام پوشاک (لباس، کفش و ...) در این هوای سرد مناسب‌تر است؟

کدام شتر در جای سردتری زندگی می‌کند؟

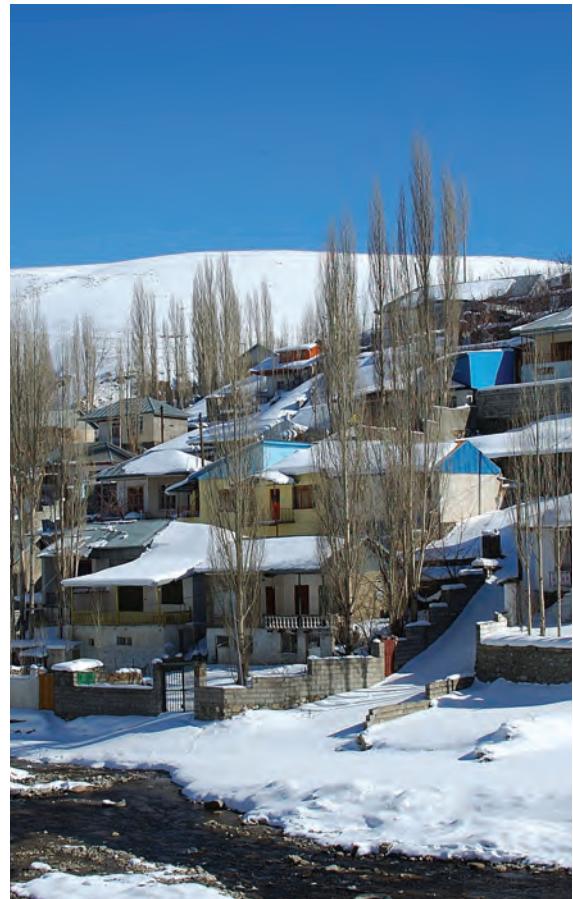

شگفتی‌های آفرینش می‌تواند زمینه‌ساز فکر کردن و خداجویی بشر باشد.

ایران منطقه‌های گرم و سرد دارد!

فیلم

عکس‌های سه منطقه‌ی متفاوت ایران را در زمستان مشاهده می‌کنید.
آدم برفی و آدمک یخی به کدام منطقه سفر کنند تا آب نشوند؟

هر گروه، آدمک یخی خود را در جای متفاوتی در مدرسه می‌گذارد. پیش‌بینی کنید یخ کجا زودتر آب می‌شود؟

اجازه دهید دانش‌آموزان، بیرون از کلاس درس در مکان‌های متفاوت مدرسه آزمایش کنند.

کدام رنگ مناسب است؟

آزمایش کنید.

در آفتاب، مقوای تیره زودتر گرم می‌شود یا
مقوای روشن؟

اگر بخواهید برای آدمک یخی خود لباس
تهیه کنید، چه رنگی را انتخاب می‌کنید؟
چرا؟

در گذشته، یخ‌ها در زمستان زیرزمین انبار می‌کردند تا در تابستان از آن استفاده کنند.
به این محل‌ها، «یخچال» می‌گفتند.

نکته‌ای تاریخی

شرح کاربرد ساده‌ی اصول علمی در زندگی گذشتگان، کودکان را به فرهنگ و تمدن پیشینیان علاقه‌مند می‌سازد.

همه‌ی چیزها به یک اندازه گرم نیستند!

آدمک یخی و آدم برفی چه
خوردنی‌ها و نوشیدنی‌هایی
را دوست ندارند؟

چه خوراکی‌هایی را گرم یا سرد
می‌خورید؟
در یک روز سرد زمستانی کدام خوردنی
و نوشیدنی مناسب‌تر است؟

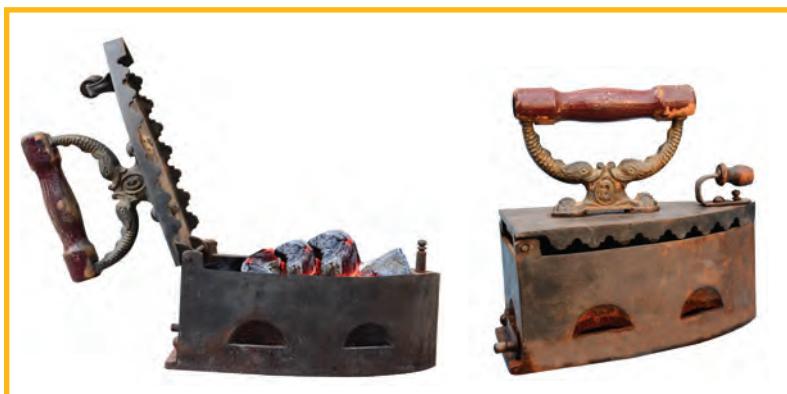

با کمک یک بزرگ‌تر شمعی را روشن کنید. گرمای قسمت‌های
مختلف شمع و نور آن را مشاهده کنید.
مراقب باشید؛ چون یک شعله‌ی کوچک می‌تواند باعث آتش‌سوزی
بزرگی شود.

بیرون از کلاس

از گرمای اتو چه استفاده‌ای می‌شود؟

در قدیم از اتوهای زغالی استفاده می‌شد. این اتوها با زغال گرم می‌شدند.

به کمک عکس یا فیلم یا نمونه‌های موجود، دانش‌آموزان می‌توانند پیشرفت فناوری را احساس کنند.

چگونه می‌توانیم محیط خود را گرم کنیم؟

در گذشته، مردم در بیشتر جاهای ایران از کرسی برای گرم شدن استفاده می‌کردند.

امروزه برای گرم کردن مکان‌ها از وسیله‌های گوناگون استفاده می‌شود.
شما برای گرم کردن کلاس و خانه‌ی خود از چه وسیله‌ای استفاده می‌کنید؟

با دانش آموzan درباره‌ی مقایسه‌ی وسیله‌های گرم کننده‌ی گوناگون و استفاده‌ی مناسب از هر کدام گفت و گو کنید.

از گرما نگهداری کنیم.

درباره‌ی این دو تصویر با
یکدیگر گفت و گو کنید.

ایستگاه فکر

از چه راه‌هایی می‌توانیم از
به هدر رفتن گرما در کلاس
جلوگیری کنیم؟ در خانه
چه طور؟

در محیط‌های در بسته از بخاری گازی و نفتی بدون دودکش مناسب استفاده نکنید. این کار
بسیار خطرناک است.

اجازه دهید دانش‌آموزان، پیشنهادهای خود را درباره‌ی استفاده‌ی درست از گرما اجرا کنند.

از گرما چه استفاده‌هایی می‌کنیم؟

از گرما برای پختن غذا استفاده می‌شود.
در منزل شما از گرما چه استفاده‌های دیگری می‌شود؟

فیلم

برای انجام دادن بسیاری از کارها به گرما نیاز داریم.

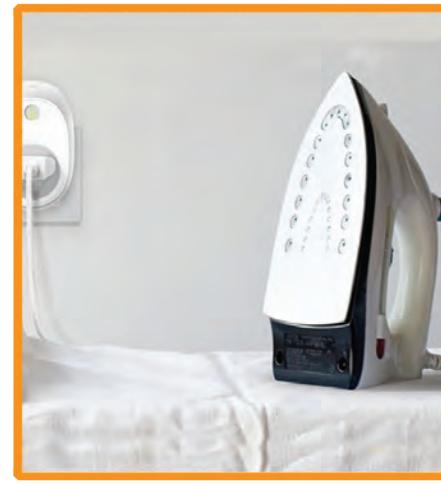

اگر آدم برفی یا آدمک یخی، یکی از این کارهارا انجام دهد، چه می‌شود؟

بعضی از والدین می‌توانند در کلاس حضور یابند و درباره‌ی استفاده از گرما در شغل خود توضیح دهند.

در کدام شکل به همراه گرما نور هم تولید می شود؟

خانه‌ی یخی
فندق
کجا رفت؟

از خانه تا مدرسه

دانشآموزان از روی پل عابر می‌گذرند تا به مدرسه بروند.

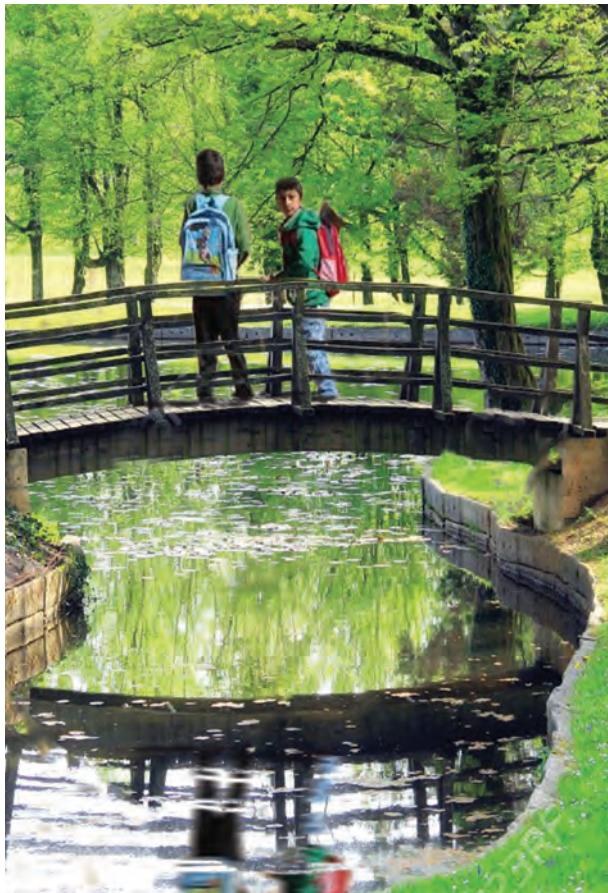

چرا برای عبور از خیابان حتماً از پل عابر استفاده می‌کنید؟

گفت و گو کنید

در راه خانه تا مدرسه چه چیزهایی را در حال حرکت دیدید؟

ایران کشور بزرگی است. همه‌ی بچه‌های ایران مثل هم به مدرسه نمی‌روند.

گفت و گو کنید

هر یک از بچه‌های کلاس شما چگونه به مدرسه می‌آیند؟

حرکت در جاده‌های کوهستانی

مجید و هم‌کلاسی‌هایش برای رفتن به مدرسه باید در جاده‌های کوهستانی و شیب‌دار حرکت کنند.

مسیر طاهره و دوستانش تا مدرسه صاف و بدون شیب است.

رفتن و برگشتن روی کدام مسیر آسان‌تر است؟

ایستگاه فکر

مسیر آمدن شما به مدرسه به کدام شیبه‌تر است؟

حرکت روی برف و یخ

دانش آموزان روی برف به دقت حرکت می کنند و مراقب هستند سُر نخورند.
آیا تا به حال روی برف های یخ زده حرکت کرده اید؟ چه مراقبت هایی لازم است؟

علم و زندگی

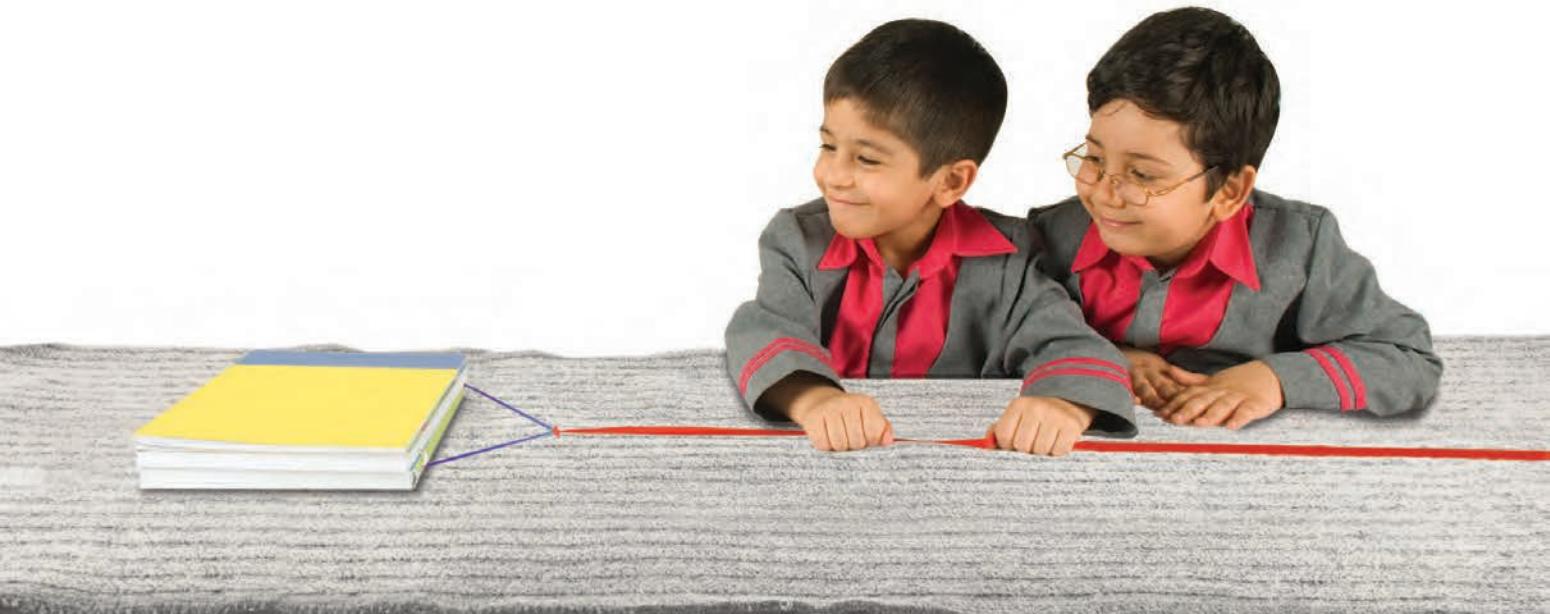
برای اینکه آدمها و خودروها روی برف و یخ سُر نخورند، چه کارهایی انجام می شود؟

توجه کنید که در بعضی مناطق کشورمان ممکن است دانش آموزان برف ندیده باشند.

آزمایش کنید

حرکت روی کدام سطح آسان است؟

چند کتاب را روی هم بگذارید. یک کش حلقه‌ای را از میان کتاب‌ها عبور دهید. نخی را به کش بیندید. کتاب‌ها را روی روزنامه، نایلون، موکت و ... حرکت دهید و طول کش را مقایسه کنید. چه نتیجه‌ای می‌گیرید؟

چرخ، حرکت را آسان می کند.

چرخ در خیلی از کارها به ما کمک می کند.

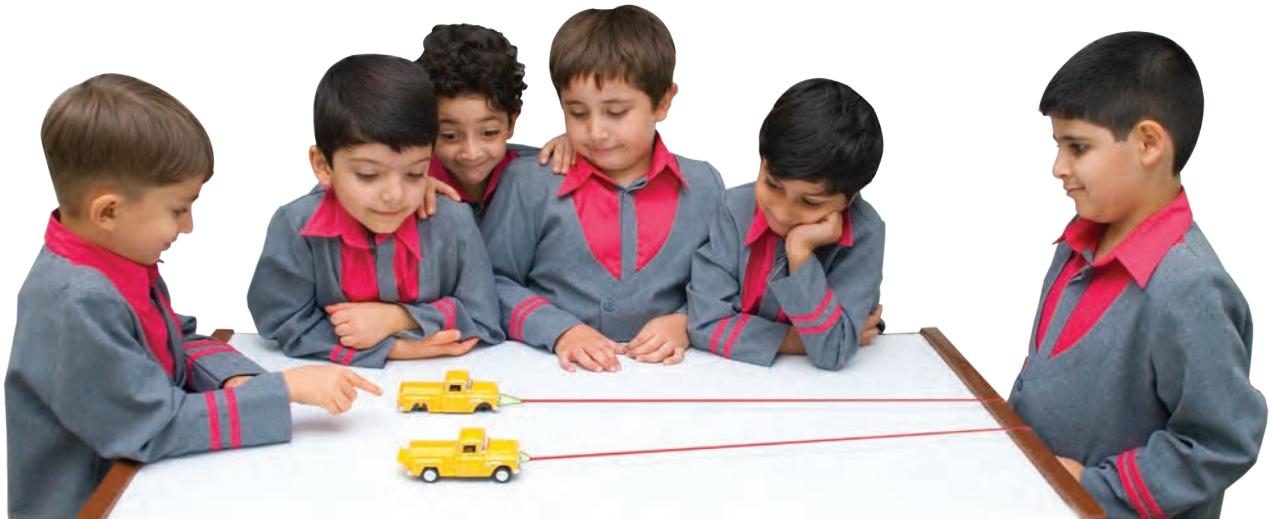
به اطراف خود دقّت کنید و بگویید از چرخ چه استفاده های دیگری می کنیم؟

آزمایش کنید

اگر در آزمایش صفحه‌ی قبل، کتاب‌ها را روی
چند مداد حرکت دهید چه اتفاقی می‌افتد؟

حرکت در کدام حالت آسان‌تر است؟

علی و دوستش، کشی را به ماشین اسباب‌بازی بسته‌اند. یک بار آن را با چرخ و بار دیگر بدون چرخ روی میز می‌کشند. حرکت در کدام حالت آسان‌تر است؟ شما هم آزمایش کنید.

استفاده از کدام یک به پاکیزگی هوا کمک می‌کند؟

به گسترش فرهنگ استفاده از وسایل نقلیه‌ی بدون آلودگی بیندیشیم.

زندگی با کدام آسان‌تر است؟

آیا این وسایل بدون حرکت
کردن می‌توانند به ما کمک
کنند؟

در خانه‌ی شما کدام وسیله‌ها با حرکت کردن به ما کمک، و کارها را آسان
می‌کنند؟

به فرزند خود کمک کنید تا وسایلی را بشناسد که در خانه با ایجاد حرکت به ما کمک می‌کنند.

شکل‌های زیر، وسایلی را نشان می‌دهند که مردم از قدیم تا الان با آنها از جایی به جای دیگر می‌رفتند. شما داستان تغییر آنها از قدیم تا امروز را بگویید.

نکته‌ی تاریخی

حرکت در خشکی:

حرکت در آب:

حرکت در هوا:

جمع‌آوری اطلاعات

آیا می‌دانید برای رفتن به کره‌ی ماه از چه وسیله‌ای استفاده می‌شود؟

ایستگاه فکر علی و دوستش با خودرو به دبستان می‌روند. پدر او در حال خداحافظی است.

وقتی خودرو به راه می‌افتد، پدر علی او را در حال حرکت می‌بیند.
آیا دوست علی هم که کنار او نشسته است، علی را در حال حرکت می‌بیند؟

فرفره یا بادبادک بسازید. ساخته‌های خود را به مدرسه بیاورید و **فیلم** نمایشگاه برپا کنید.

بیرون از کلاس

جهت حرکت

در شکل‌های زیر، حرکت به کدام جهت است؟

آیا فندق
راه بهتری برای
بردن وسایلش
پیدا می‌کند؟

۱۳

آهن ربای من

من یک آهنربا دارم. با آهنربا کارهای جالبی می‌شود انجام داد.

مراقب باشید آهنربا را کنار تلویزیون، رایانه، تلفن همراه و کارت پول نگذارد.

هر دانشآموز باید یک آهنربا داشته باشد تا در فعالیت‌ها شخصاً تجربه کند. یک آهنربا در اختیار فرزند خود بگذارد.

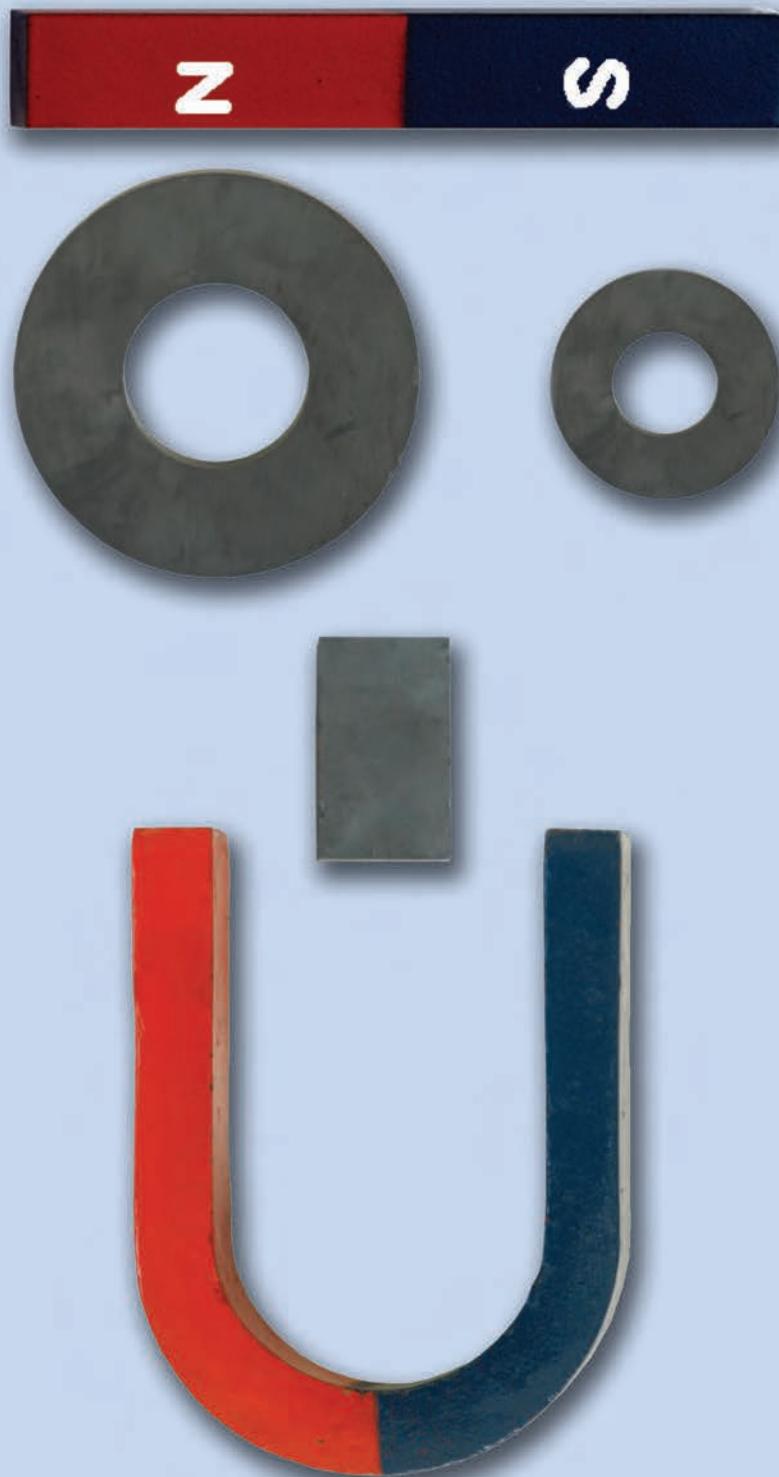
آهنربای عجیب من

یک روز وقتی داشتم با آهنربایم بازی می‌کردم، فهمیدم که بعضی چیزها به آهنربا می‌چسبند و بعضی چیزها نمی‌چسبند.

شما هم با آهنربای خود چیزهایی را که به آن می‌چسبند، پیدا کنید و با هم کلاسی‌های خود درباره‌ی آن گفت و گو کنید.

امروز همه‌ی بچه‌ها آهنربای خود را به کلاس آورده‌اند.

فهمیدیم که آهنرباها به شکل‌های متفاوتی ساخته می‌شوند.

مسابقه و بازی با آهن ربا

بچه‌ها می‌خواهند بدانند قوی‌ترین آهن‌رba مال چه کسی است؟ من هم در مسابقه شرکت کردم.

گاهی با دوستانم با آهن‌رba بازی می‌کنیم.

امروز فهمیدم که آهن ربا از پشت کاغذ، گیره‌ی کاغذ را جذب می‌کند. **فیلم**
شما هم این آزمایش را با چیزهایی مثل کاغذ، مقوّا، صفحه‌ی چوبی، نایلونی و شیشه انجام دهید.

با استفاده از این خاصیّت می‌توانید در خانه یک نمایش علمی راه بیندازید.

علی و امیرحسین می‌خواهند گیره‌ها را از درون این بطری آب خارج کنند؛ شما چه راههایی را پیشنهاد می‌کنید؟

استفاده‌های آهن‌ربا

امروز هر کدام از بچه‌ها یک استفاده از آهن‌ربا را برای بقیه می‌گوید.

قطب‌نما و قبله‌نما از آهن‌ربا درست شده‌اند. از آنها چه استفاده‌ای می‌شود؟ **فیلم**

چگونه می‌توانید نشان دهید که عقربه‌ی قبله‌نما آهن‌ربا است.

امروز وقتی با آهنرباها بازی می‌کردم
فهمیدم که آهنرباها گاهی یکدیگر را
جذب می‌کنند و گاهی... . **فیلم**

شما هم آزمایش کنید تا کشف کنید.

ایستگاه فکر

آیا قدرت آهنربا در همهٔ قسمت‌هایش یکسان است؟
چگونه می‌توانیم بفهمیم کدام قسمت آهنربا قوی‌تر است؟

هدف از آزمایش بالای صفحه، آموزش نام‌گذاری قطب‌های آهنربا نیست.

از گذشته تا آینده

۱۴

از زمان‌های قدیم، انسان‌ها برای گرم کردن و روشن کردن خانه‌ها از آتش استفاده می‌کردند.

به نظر شما، آنها با چه مشکلاتی روبرو بودند؟

ایستگاه فکر

وسایل روشنایی از گذشته تا امروز خیلی تغییر کرده‌اند.

درباره‌ی هر وسیله‌ی روشنایی که نمی‌شناسید از بزرگ‌ترها سؤال کنید و برای هم کلاسی‌های خود توضیح دهید.

یک وسیله‌ی روشنایی بسازیم
بچه‌ها با کمک این وسائل شمع ساخته‌اند.

شما هم با کمک یکی از بزرگ‌ترهای خود در خانه شمع بسازید؛ سپس شمع خود را تزیین کنید و به کلاس بیاورید و به همراه دانش آموزان دیگر یک نمایشگاه تشکیل دهید.

در این آزمایش، هنگام گرما دادن به پارافین از شعله‌ی مستقیم استفاده نشود.

ساختن شمع، یک فعالیت مشارکتی داخل خانه است که باید به کمک پدر و مادر و با رعایت نکات ایمنی انجام شود.

وقتی برق خانه‌ی شما قطع می‌شود از چه وسیله‌ای برای روشنایی خانه‌ی خود استفاده می‌کنید؟

اوّلین لامپ حدود ۲۰۰ سال پیش با استفاده از شیشه‌ی بدون هوا و یک سیم بسیار نازک ساخته شد.

چرا وسایل روشنایی از گذشته تا امروز این قدر تغییر کرده‌اند؟
به نظر شما، آیا وسایل روشنایی باز هم تغییر خواهند کرد؟
سعی کنید درباره‌ی وسایل روشنایی در آینده یک فکر جدید ارائه کنید.

ایستگاه فکر

فندق
درباره‌ی وسایل
روشنایی چه
می‌داند؟

خرید اینترنتی کتاب درسی

والدین گرامی و دانش آموز عزیز

در راستای توسعه دولت الکترونیک و با هدف اطلاع رسانی و سهولت دسترسی دانش آموزان به کتاب های درسی، در سال تحصیلی جدید در سراسر کشور، فروش و توزیع کتاب های درسی به صورت اینترنتی و از طریق سامانه فروش و توزیع مواد آموزشی به نشانی www.irtextbook.com یا www.irtextbook.ir انجام می شود.

نحوه خرید کتاب درسی:

۱- دانش آموزانی که به اینترنت دسترسی ندارند (سفارش گروهی):

- مراجعه به مدرسه محل تحصیل
- پرداخت وجه کتاب به مدرسه محل تحصیل
- اعلام شماره تلفن همراه (فعال) اولیای دانش آموز برای دریافت پیام کوتاه از سامانه
- ثبت سفارش گروهی دانش آموزان در سامانه فروش و توزیع مواد آموزشی توسط مدرسه

۲- دانش آموزانی که به اینترنت دسترسی دارند (سفارش انفرادی):

- ورود به سامانه فروش و توزیع مواد آموزشی
- کلیک روی دکمه «ورود به بخش سفارش دانش آموز»
- ثبت کد ملی دانش آموز به عنوان شناسه کاربری و شش رقم سمت راست سریال شناسنامه وی به عنوان رمز ورود
- ثبت و پرداخت اینترنتی سفارش براساس راهنمای سامانه

نکته:

- برای پرداخت اینترنتی نیاز به کارت بانکی، رمز دوم، کد اعتبارسنجی دوم روی کارت (CVV2) و تاریخ انقضای کارت بانکی می باشد.
- پیشنهاد می شود قبل از فرا رسیدن زمان خرید، یک بار بصورت آزمایشی با شناسه کاربری و رمز عبور خود وارد سامانه فروش و توزیع مواد آموزشی شوید و با محیط سامانه آشنا شوید. در صورتی که موفق به ورود به سامانه نشدید، تصویر شناسنامه جدید دانش آموز را به مدرسه محل تحصیل وی تحويل دهید، تا مدرسه، اطلاعات شناسنامه دانش آموز (سریال شناسنامه) را در سامانه ثبت نام دانش آموزان (سناد)، اصلاح نماید.
- ارائه نظرات، پیشنهادات و انتقادات ارزشمند شما در هر بخش از فعالیت های سامانه فروش و توزیع مواد آموزشی به نشانی info@irtextbook.com و دورنگار ۸۸۳۰ ۹۲۶۶، ما را در شناسایی نقاط قوت و ضعف خدمات و محصولات یاری خواهد رساند.